

ECOLOGIE

RAPPORTAGE

activiteitenplan

Berkenlaan 12

Hengelo

Rapport activiteitenplan

Berkenlaan 12, Hengelo

Opdrachtgever	Reimarkt Kattenhage 1 9712JE Groningen
---------------	--

Rapportnummer	21939.011
Versienummer	D1
Status	Definitief
Datum	15 januari 2024

Opsteller ¹	████████████████████
Kwaliteitscontrole	████████████████████

¹ VRIJGAVE

In onze rapportages en offertes wordt niet gewerkt met handtekeningen en/of parafen. Middels ons kwaliteitssysteem worden offertes en rapporten aantoonbaar vrijgegeven.

KWALITEITSZORG

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

CERTIFICERING

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001. Daarnaast staat veilig werken bij Econsultancy voorop en zijn we gecertificeerd voor VCA*.

BETROUWBAARHEID

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

Al onze rapportages worden opgesteld conform de 'Handreiking omgaan met AVG in bodemonderzoeken' opgesteld door de VKB (29 juni 2022). Hiermee voldoet de rapportage aan de eisen die de wet en NEN normen ons stellen en wordt tevens voldaan aan de AVG.

GELDIGHEID ONDERZOEK

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de wetgeving, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebber.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEGEVENS VAN DE LOCATIE EN HET GEBRUIK DOOR FLORA EN FAUNA.....	2
2.1	Locatiegegevens en huidige situatie	2
2.2	Verantwoording effectenstudie en verspreidingsinformatie.....	4
2.3	Deskundige begeleiding	4
3	VERSPREIDING VAN BESCHERMDE SOORTEN OP DE LOCATIE.....	5
3.1	Onderzoeksmethode.....	5
3.2	Onderzoeksresultaten	7
3.3	Samenvatting	8
4	VOorgenomen ingreep op de locatie en onderbouwing	10
4.1	Voorgenomen activiteiten en manier van uitvoering	10
4.2	Doel en belang van de activiteiten.....	10
4.3	Planning en onderbouwing van de activiteiten.....	10
4.4	Alternatieven.....	10
5	EFFECTEN VAN DE INGReep op flora en fauna	11
5.1	Effecten op korte termijn op beschermde soorten	11
5.2	Effecten lange termijn op gunstige staat van instandhouding	12
5.3	Schadelijke handelingen Omgevingswet.....	12
6	TE TREFFEN MAATREGELEN	13
6.1	Inleiding.....	13
6.2	Tijdelijke mitigatie.....	13
6.3	Zorgvuldig handelen en ongeschikt maken.....	14
6.4	Controlerondes	15
6.5	Duurzame maatregelen in nieuwe situatie	15
7	SAMENVATTING	17

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Reimarkt opdracht gekregen voor het opstellen van een activiteitenplan in het kader van de Omgevingswet, ten behoeve van de voorgenomen renovatiewerkzaamheden aan de Berkenlaan 12 te Hengelo.

De volgende onderzoeksvragen zullen in onderhavige rapportage worden beantwoord:

- Welke beschermde soorten zijn in het plangebied aanwezig?
- Welke functie heeft het plangebied voor de soorten?
- Wat is de omvang en duurzame staat van instandhouding van de bij de ingreep betrokken populaties van beschermde soorten?
- Blijft de functionaliteit van de rust- en voortplantingsplaatsen behouden?
- Welke eigenschappen van het gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?
- Hoe groot wordt het succes van de te nemen maatregelen ingeschat?
- Welke maatregelen moeten getroffen worden om aan de zorgplicht te voldoen?
- Zijn er voor de streng beschermde soorten geen meer bevredigende oplossingen?
- Welk wettelijk belang is er waardoor de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd?

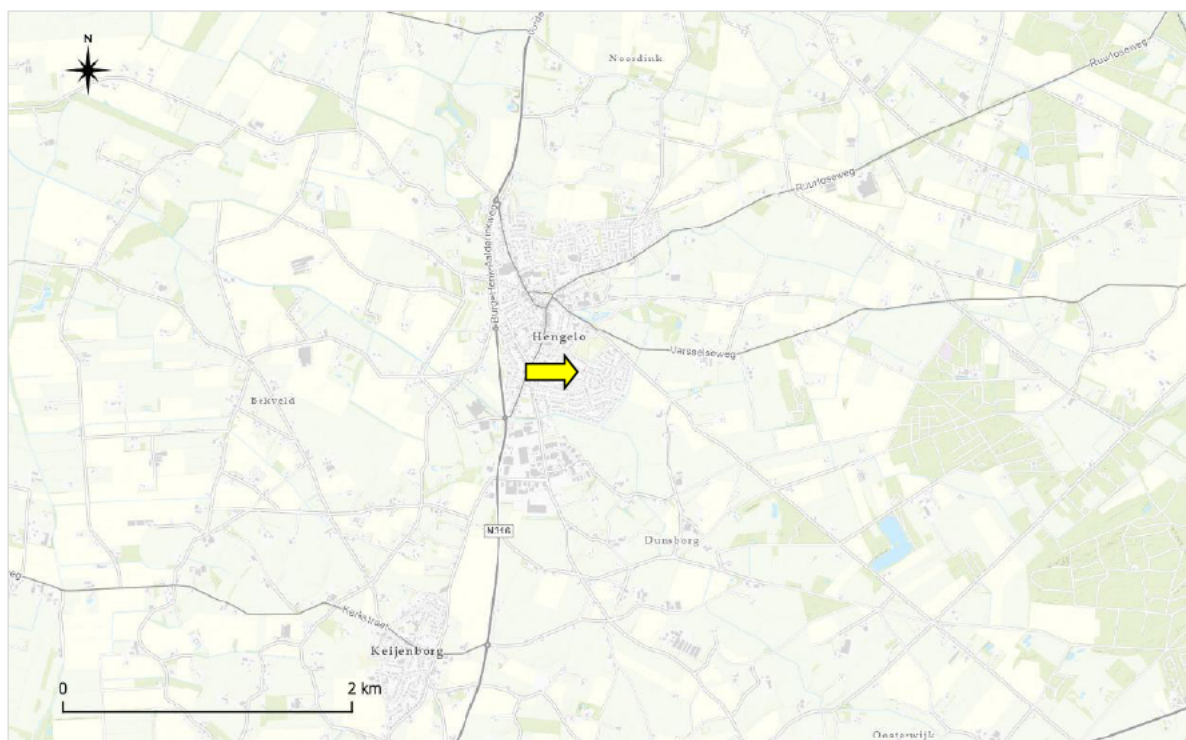
Uit de quickscan natuurwaarden, die door Eelerwoude in 2023 is uitgevoerd (rapportage 204081, februari 2023), blijkt nader onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde functies voor huismus, gierzwaluw en vleermuizen op de onderzoekslocatie noodzakelijk is.

Om negatieve gevolgen te voorkomen worden maatregelen uitgevoerd die bestaan uit het vooraf aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen, het zorgvuldig handelen bij de renovatiewerkzaamheden en het aanbrengen van faunavoorzieningen in de nieuwe situatie.

2 GEGEVENS VAN DE LOCATIE EN HET GEBRUIK DOOR FLORA EN FAUNA

2.1 Locatiegegevens en huidige situatie

De onderzoekslocatie (1 woning) ligt aan de Berkenlaan 12 te Hengelo. In figuur 2.1 is de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 2.1 Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie betreft een woning aan de Berkenlaan 12. Het betreft een hoekwoning bestaande uit twee woonlagen en een zolder. De woning beschikt over een zadeldak gedekt met pannen. De dakpannen op de kopgevel zijn in cement gelegd. Tevens beschikt deze woning over een schoorsteen.

De woning is gelegen in een redelijk groene wijk met lanen en loofbomen. De onderzoekslocatie ligt ten zuidoosten van het centrum van Hengelo. Ten noorden van de onderzoekslocatie ligt een park en een begraafplaats.

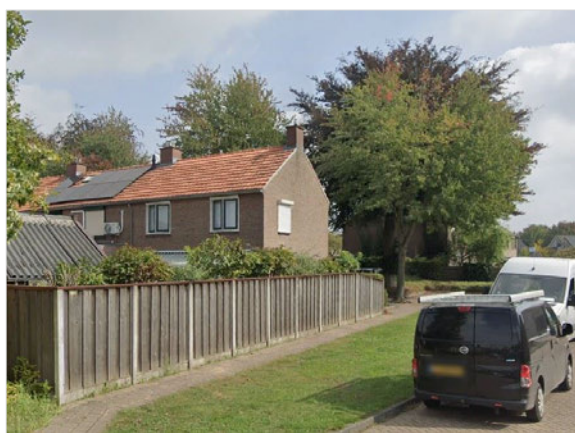
In figuur 2.2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. Figuur 2.3 en figuur 2.4 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2.2 Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.

Figuur 2.3 Zuidoostelijk aanzicht woning Berkenlaan 12 (Google streetview).

Figuur 2.4 Noordwestelijk aanzicht woning Berkenlaan 12 (Google streetview).

2.2 Verantwoording effectenstudie en verspreidingsinformatie

Door Eelerwoude is in 2023 een quickscan natuurwaarden voor de locatie opgesteld (rapportage 204081, februari 2023). De quickscan is uitgevoerd aan de hand van een bureaustudie en een veldbezoek. Uit de quickscan natuurwaarden is gebleken dat met de voorgenomen renovatiewerkzaamheden negatieve gevolgen kunnen ontstaan voor huismussen, gierzwaluwen en gebouwbewonende vleermuizen. Daarom is in het seizoen van 2023 nader onderzoek uitgevoerd naar desbetreffende soortgroepen.

2.3 Deskundige begeleiding

De deskundige die betrokken is bij het project, betreft een ervaren ecoleog². Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

² Alle ecologen van Econsultancy hebben op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of • Zijn als ecoleog werkzaam voor een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij het netwerk Groene Bureaus en/of • Zetten zich aantoonbaar actief in op het gebied van soortenbescherming bij de daarvoor in Nederland bestaande organisaties.

3 VERSPREIDING VAN BESCHERMDE SOORTEN OP DE LOCATIE

3.1 Onderzoeksmethode

Voor het onderzoek naar de huismus zijn tussen 1 april en 15 mei twee veldbezoeken uitgevoerd, gedurende de ochtend. Tijdens de veldbezoeken is gezocht naar roepende huismussen. Mannetjes huismussen roepen met name in het voorjaar ('s ochtends) vaak vanaf de dakranden/goten waar hun nesten zich bevinden. Bij het aantreffen van roepende mannetjes mag worden aangenomen dat zich onder het betreffende dak één of meerdere nesten bevinden. Tevens is gedurende de rondes in de ochtend gelet op huismussen die (met nestmateriaal) onder dakpannen of andere nestlocaties verdwijnen. Behalve op de onderzoekslocatie, is ook de directe omgeving onderzocht op de aanwezigheid of geschiktheid van de bebouwing voor huismus.

De onderzoeksopzet is conform hetgeen is voorgeschreven in het kennisdocument voor de huismus (BIJ12, versie februari 2023).

Voor het onderzoek naar de gierzwaluw zijn tussen 15 mei en 15 juli drie veldbezoeken uitgevoerd met een tussenliggende periode van minimaal 10 dagen. De onderzoeksinspanning is conform hetgeen is gesteld in het kennisdocument (BIJ12, versie juni 2017). De veldbezoeken vonden plaats gedurende de avondschemering. In de betreffende periode scheren groepen gierzwaluwen langs gevels van panden waarin zich nesten bevinden. De vrouwtjes die zich op het nest bevinden beantwoorden vervolgens het "gieren" van langs vliegende groepen soortgenoten. Bovendien zijn tijdens de avondschemering vaak invliegende vogels waar te nemen.

De onderzoeksopzet is conform hetgeen is voorgeschreven in het kennisdocument voor de gierzwaluw (BIJ12, versie juni 2017).

Voor het onderzoek naar vleermuizen zijn in de periode half april tot oktober in totaal zes veldbezoeken uitgevoerd. De veldbezoeken zijn in de avonduren en/of ochtenduren uitgevoerd. De inventarisatiemethode is conform het protocol voor vleermuisonderzoek (versie januari 2021), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus. De onderzoeksinspanning is gebaseerd op de functies zomerverblijfplaats, kraamverblijf en paarverblijf/baltsplaats voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocatie voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. Doordat vleermuizen iedere (verblijfs)functie slechts een beperkte periode van het jaar gebruiken, is onderzoek naar alle op de onderzoekslocatie mogelijke functies noodzakelijk. Iedere (verblijfs)functie afzonderlijk geniet een jaarronde bescherming.

Het totaal aantal uitgevoerde veldbezoeken is vastgesteld op basis van de grootte van de onderzoekslocatie, uitgaande van een waarnemer per veldronde. De verwachting is dat met zes bezoeken omtrent deze soortgroep voldoende zekerheid is verkregen over de functie van de onderzoekslocatie. Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van professionele batdetectors met opnamemogelijkheid (Pettersson D240x).

Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soorten) en waarbij het sonogram uitsluitsel kan geven. Hierbij wordt gebruik gemaakt van analyseprogramma Batsound.

Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. Tijdens geen van de veldbezoeken was de temperatuur lager dan 14 °C. De windsnelheid lag beneden de 4 Bft. en er was geen sprake van neerslag. In tabel 3.1 zijn de omstandigheden gedurende de onderzoeken weergegeven.

Tabel 3.1 Omstandigheden nadere onderzoeken beschermde soorten.

Datum	Tijd	Temperatuur	Weersomstandigheden
Huismus			
3 mei 2023	08:30 – 10:30	14 °C	2 Bft.
15 mei 2023	08:30 – 10:30	15 °C	2 Bft.
Gierzwaluw			
5 juni 2023	19:50 – 23:50	19 °C	3 Bft.
26 juni 2023	20:00 – 00:00	22 °C	1 Bft.
7 juli 2023	19:00 – 00:00	23 °C	0 Bft.
Vleermuizen			
5 juni 2023	19:50 – 23:50	19 °C	3 Bft.
26 juni 2023	20:00 – 00:00	22 °C	1 Bft.
26 juni 2023	03:10 – 05:20	13 °C	1 Bft.
7 juli 2023	19:00 – 00:00	23 °C	0 Bft.
26 augustus 2023	22:00 – 00:00	16 °C	1 Bft.
16 september 2023	21:00 – 23:00	22 °C	2 Bft.

3.2 Onderzoekresultaten

Huismus

Het onderzoek naar huismussen bestond uit twee veldbezoeken uitgevoerd in de ochtend. Tijdens de veldbezoeken is er gelet op roepende huismussen en op nest-indicerend gedrag, zoals huismussen die met voedsel of nestmateriaal onder dakpannen of andere geschikte nestlocaties kruipen. Gedurende de veldbezoeken zijn er geen nest-indicerende waarnemingen van huismussen verricht op de onderzoekslocatie. Op basis van de geleverde onderzoeksinspanning kan de aanwezigheid van huismusnesten op de onderzoekslocatie worden uitgesloten.

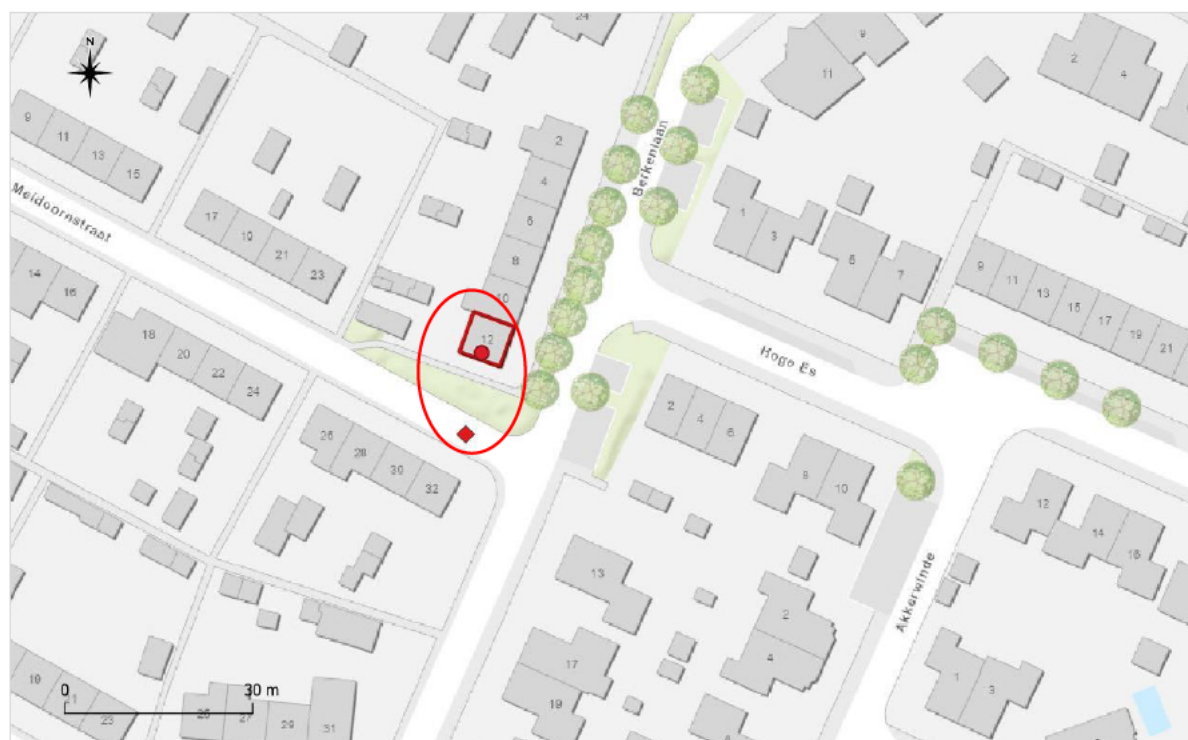
Gierzwaluw

Voor het onderzoek naar gierzwaluwen zijn drie veldbezoeken uitgevoerd. Tijdens deze veldbezoeken zijn geen gierzwaluwnesten aangetroffen op de onderzoekslocatie. Ook in de directe omgeving van de onderzoekslocatie werden geen nest-indicerende waarnemingen van gierzwaluwen verricht. Op basis van de geleverde onderzoeksinspanning kan de aanwezigheid van nestplaatsen van de gierzwaluwen in de woningen behorende tot de onderzoekslocatie worden uitgesloten.

Vleermuizen

Voor het onderzoek naar vleermuizen zijn 6 veldbezoeken uitgevoerd. Tijdens de onderzoeken naar zomer- en kraamverblijfplaatsen is er 1 zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis op de onderzoekslocatie aangetroffen. De gewone dwergvleermuis is invliegende waargenomen achter de loodflap bij de schoorsteen.

Tijdens het onderzoek naar paar- en baltsverblijfplaatsen werd 1 baltsterritorium van een gewone dwergvleermuis aangetroffen in de omgeving van de onderzoekslocatie. De balts vond plaats nabij de zomerverblijfplaats waarmee geconcludeerd kan worden dat het zomerverblijf ook een paarverblijfplaats betreft.

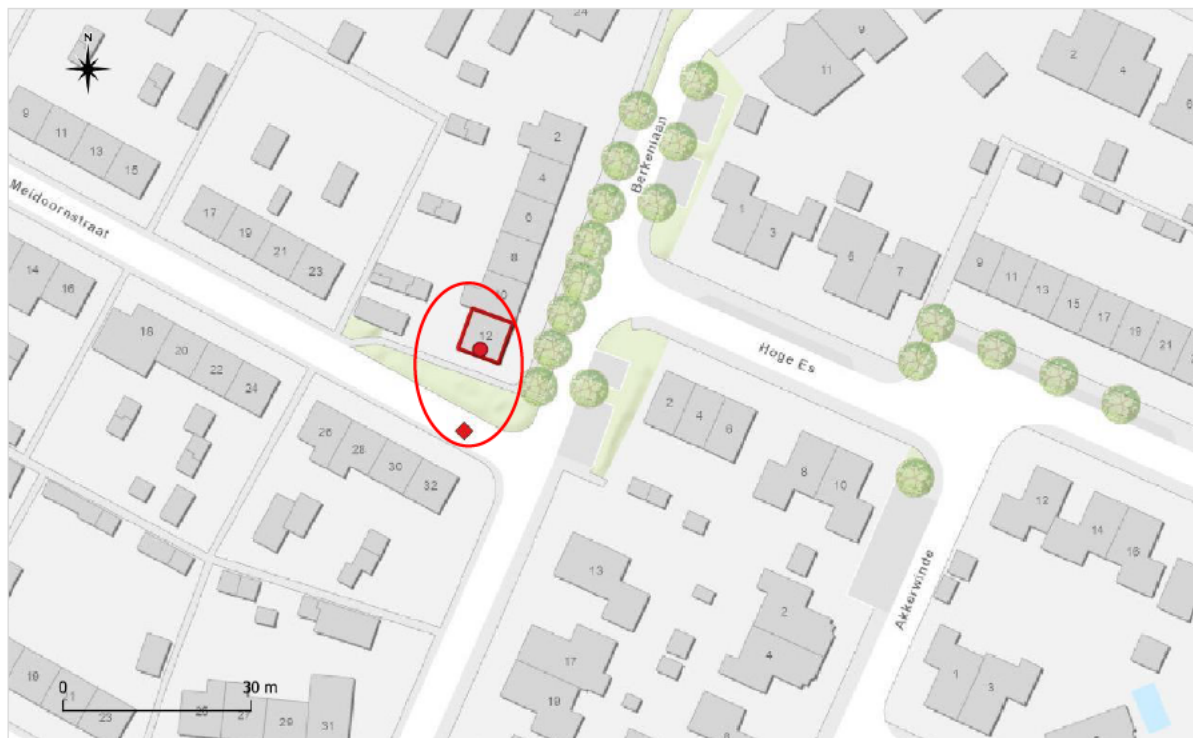
Figuur 3.1 Verspreiding van vleermuissoorten op basis van inventarisatie in het seizoen 2023.

3.3 Samenvatting

Op de onderzoekslocatie zijn geen verblijfplaatsen van huismuis, gierzwaluw of vleermuizen aangetroffen (tabel 3.2, figuur 3.2).

Tabel 3.2 Samenvatting onderzoeksresultaten seizoen 2023.

Informatie	Huismussen	Gierzwaluwen	Vleermuizen
Maakt de soort gebruik van woningen?	Nee	Nee	Ja
Om hoeveel verblijfplaatsen gaat het?	-	-	1 zomer- en paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis
Waar bevinden zich de verblijfplaatsen?	-	-	Achter de loodflap bij de schoorsteen

Figuur 3.2 Verspreiding resultaten veldonderzoek in het seizoen 2023.

4 VOORGENOMEN INGREEP OP DE LOCATIE EN ONDERBOUWING

4.1 Voorgenomen activiteiten en manier van uitvoering

De werkzaamheden bestaan onder andere uit het isoleren van het dak van binnenuit, het na-isoleren van de spouw en het leggen van zonnepanelen. Daarnaast worden de vloeren geïsoleerd, ventilatiesystemen aangelegd, kozijnen vervangen en het voegwerk hersteld.

4.2 Doel en belang van de activiteiten

In zowel het 'convenant energiebesparing Huursector' als in de Nationale Prestatieafspraken tussen het ministerie van Binnenlandse Zaken, Aedes, de Woonbond en Vastgoed belang zijn ambities voor duurzaamheid vastgelegd. De partijen committeren zich om de afgesproken doelstellingen van gemiddeld energielabel B (corporaties) in 2024 te halen. Met de ambities van een gemiddelde Energie Index tussen 1,21 en 1,40 sluit ProWonen zich aan bij deze doelstelling. Na renovatie is de Energie Index van de individuele woningen 1,4 of lager (label B of beter). Ook internationale afspraken moeten er op toe zien dat Europa en Nederland in 2050 energie- en grondstoffenneutraal zijn. Onder energieneutraal wordt verstaan dat er evenveel energie gebruikt als zelf duurzaam wordt opgewekt. Bij grondstoffenneutraliteit worden binnen de circulaire keten alle grondstoffen hergebruikt en worden geen nieuwe grondstoffen toegevoegd. Aardgas is bijvoorbeeld steeds minder wenselijk omdat milieuschade ontstaat bij de winning. Bovendien is het eindig. Internationaal afhankelijk worden is ook geen gewenste situatie. Voor woningcorporaties ligt de grootste uitdaging bij verduurzaming van de bestaande voorraad. Vanuit deze doelstellingen worden nu planmatig, projectmatig deze woningen onder handen genomen. Waarmee het belang is aangetoond. Met de renovatie zullen tevens de bestaande technische mankementen, inclusief schimmel/vocht dat aanwezig is (gezondheid/bewonerscomfort) worden opgelost.

4.3 Planning en onderbouwing van de activiteiten

De voorlopige planning van de werkzaamheden is het vierde kwartaal van 2024.

4.4 Alternatieven

Door de eisen voor de verduurzaming is grootschalig onderhoud noodzakelijk. Er zijn daarom redelijkerwijs geen alternatieven voorhanden. Van binnenuit isoleren heeft als nadeel dat er makkelijk koudebruggen ontstaan. Dergelijke koudebruggen kunnen ertoe leiden dat vocht ophoopt en dat het benodigde energielabel en rendement niet behaald kan worden. Daarnaast is spouwmuurisolatie een kleine ingreep, terwijl van binnenuit isoleren een grote impact heeft op bewoners, omdat bewoners tijdelijk zullen moeten verhuizen en ingrijpende werkzaamheden in de woningen noodzakelijk is.

Om negatieve gevolgen te voorkomen worden maatregelen uitgevoerd die bestaan uit tijdelijke maatregelen, zorgvuldig handelen, controlerondes en permanente voorzieningen.

5 EFFECTEN VAN DE INGREEP OP FLORA EN FAUNA

5.1 Effecten op korte termijn op beschermde soorten

De volgende soorten zijn in het plangebied aangetroffen (tabel 5.1).

Tabel 5.1 Overzicht van aangetroffen soorten in het plangebied en de effecten van de werkzaamheden op de aangetroffen soorten.

Straat-naam	Voorgenomen periode werkzaamheden	Verstorende werkzaamheden	Aangetroffen nesten of verblijfplaatsen	Locatie broedgelegenheid of verblijfplaatsen	Ecologisch effect van werkzaamheden
Berken-laan 12	Q4 2024	renovatiewerkzaamheden	1 zomer- en paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis	Achter de loodflap bij de schoorsteen	verblijfplaats verdwijnt

Gewone dwergvleermuis

Gewone dwergvleermuizen leven in netwerken van meerdere (lokale) populaties. De lokale populatie wordt gevormd door één of meerdere kraamkolonies, enkele niet-voortplantende groepen vrouwtjes en de mannetjes. Een kolonie gewone dwergvleermuizen bestaat uit de vrouwtjes die meerdere kraamverblijven gebruiken die elk enkele tientallen tot honderden vrouwtjes bevat. De netwerken van kraamgroepen zijn via de massawinterverblijfplaatsen aan elkaar verbonden. Het aantal dieren in een gebied is sterk afhankelijk van het voedselaanbod. Omdat de gewone dwergvleermuis een trage voortplanter is verloopt uitbreiding of herstel van een populatie niet snel.

Door de werkzaamheden zullen er 1 zomer-/paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis definitief verdwijnen. Vleermuizen maken gebruik van een netwerk van verblijfplaatsen waartussen ze regelmatig verhuizen. Een tijdelijk verlies van een zomer- of paarverblijfplaats van vleermuizen is over het algemeen in ecologisch opzicht daarom geen groot probleem. Om geen risico's te nemen ten aanzien van de planning van de werkzaamheden, wordt voor het zomer- en paarverblijfplaats alternatieve verblijfplaatsen aangeboden. Ten aanzien van de zorgplicht is het van belang dat er met de renovatie van de bebouwing geen vleermuizen worden verwond of gedood. Daarom wordt de bebouwing vooraf ongeschikt gemaakt. Het ongeschikt maken van de bebouwing zal worden uitgevoerd in het actieve seizoen van vleermuizen, dat wil zeggen in de periode april tot en met oktober.

Maatregel: aanbieden van in totaal 4 alternatieve verblijfplaatsen voor 1 zomer-/paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis.

Maatregel: Het ongeschikt maken van de bebouwing uitvoeren in het actieve seizoen van de gewone dwergvleermuis.

5.2 Effecten lange termijn op gunstige staat van instandhouding

Gewone dwergvleermuis

Het “natuurlijke” aanbod van verblijfplaatsen voor vleermuizen ligt onder druk. De aanwezigheid van 1 zomer-/paarverblijfplaats van de meest algemene vleermuissoort van Nederland, de gewone dwergvleermuis, betreft een niet gevoelig gebruik van de soort. De werkzaamheden hebben daarom geen invloed op de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis. Echter omdat bij moderne bouwtechnieken er minder verblijfsmogelijkheden voor vleermuizen zijn, is het van belang dat er nieuwe permanente verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis worden gecreëerd. Na afloop van de werkzaamheden dient de bebouwing daarom wederom geschikt te zijn als zomer- en paarverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis. Daarom worden de te renoveren woningen geschikt gemaakt voor de gewone dwergvleermuis als zomer- en paarverblijfplaats. Hiervoor zullen er inbouwkasten in de gevel worden gemetseld.

Maatregel: in metselen van in totaal 4 inmetsele kasten in de te renoveren bebouwing.

5.3 Schadelijke handelingen Omgevingswet

Gewone dwergvleermuis

Alle vleermuissoorten vallen onder het beschermingsregime van de Habitatrictlijn en de conventie van Bonn, in de Omgevingswet ondergebracht in paragraaf 11.2.3 (Bal). De schadelijke handelingen die van toepassing zijn op de vleermuizen betreffen het opzettelijk verstoren, doden of vangen van de dieren en het beschadigen of vernielen van de rust- en voortplantingsplaatsen.

Bij de renovatie van de bebouwing is het niet te voorkomen dat wegnemen, vernielen of beschadigen optreedt, waardoor artikel 11.46, lid 4 (Bal) wordt overtreden. Door het treffen van maatregelen kan de functionaliteit voor de soort behouden blijven. Hiermee wordt overtreding van de Omgevingswet echter niet voorkomen en is een omgevingsvergunning noodzakelijk.

Wettelijk belang uit de Habitatrictlijn

De woningen op de onderzoekslocatie zijn slecht geïsoleerd en verkeren in matige bouwkundige staat met tocht en vocht als gevolg. Met de voorgenomen renovatie wordt een leefomgeving gerealiseerd die betere leefomstandigheden en woongenot creëren voor bewoners. De omgevingsvergunning voor de beschermde soorten onder de Habitatrictlijn worden daarom aangevraagd in het belang van volksgezondheid en openbare veiligheid.

6 TE TREFFEN MAATREGELEN

6.1 Inleiding

De te nemen maatregelen zijn in te delen in de volgende vier stappen:

- alternatieve verblijfplaatsen aanbieden als tijdelijke opvang van het verlies van de potentiële verblijfplaatsen voor de periode tussen de ingreep en de realisatie van de nieuwe situatie;
- onderzoekslocatie voor de ingreep ongeschikt maken voor beschermde soorten;
- controle ronde(s) om afwezigheid beschermde soorten op moment van ingreep aan te tonen;
- in de nieuwe situatie duurzame verblijfsmogelijkheden voor beschermde soorten creëren.

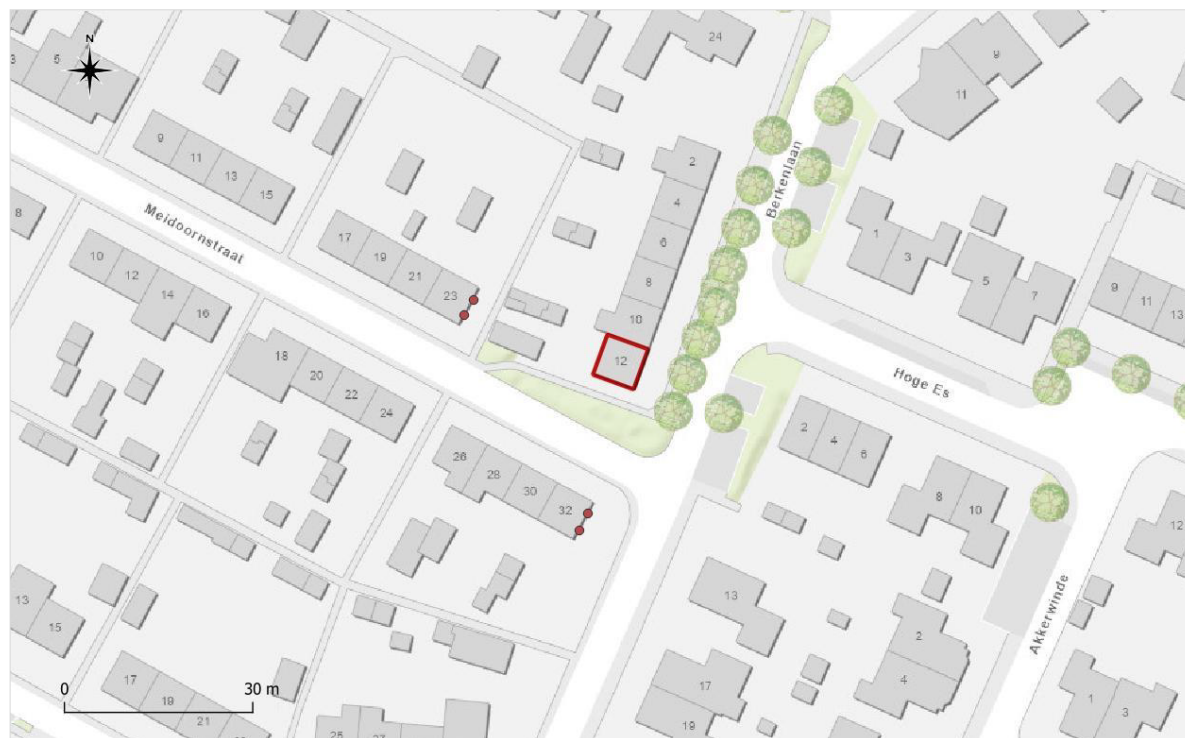
6.2 Tijdelijke mitigatie

Gewone dwergvleermuis

Voor het aanbieden van tijdelijke alternatieven, zullen minimaal zes maanden voor de werkzaamheden, vier tijdelijke vleermuiskasten voor elke aangetroffen verblijfplaats worden opgehangen, binnen 200 meter van de huidige verblijfplaatsen. Omdat er in het plangebied in totaal 1 verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig zijn, worden daarom in totaal 4 tijdelijke vleermuiskasten geplaatst. In figuur 6.2 zijn de locaties van de tijdelijke kasten weergegeven. Foto's van de geplaatste kasten zullen in het logboek worden verwerkt en later worden opgestuurd naar het bevoegd gezag. De vleermuiskasten zijn van het type VMT1, van Unitura (figuur 6.1) of vergelijkbaar.

Figuur 6.1 Vleermuiskast VMT1 van Unitura

Figuur 6.2 Locaties van de tijdelijke voorzieningen in de directe omgeving van de planlocatie voor de gewone dwergvleermuis (rode stip).

6.3 Zorgvuldig handelen en ongeschikt maken

Het broedseizoen van algemene broedvogels loopt globaal van 15 maart tot 1 september. Door de werkzaamheden tussen 1 september en half maart uit te voeren worden de werkzaamheden volledig buiten het broedseizoen van de algemene broedvogels uitgevoerd. De gierzwaluwen zijn in die periode ook inmiddels al weggetrokken naar het zuiden, waardoor er geen maatregelen nodig zijn om doden en verwonden te voorkomen. Huis- en muizen kunnen in het najaar en de winter de woningen nog wel gebruiken om te slapen of rusten.

Het ongeschikt maken voor vleermuizen wordt gerealiseerd door voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden alle potentiële invliegopeningen ongeschikt te maken middels het aanbrengen van rugvulling en exclusion flaps en het oplichten en indien nodig dichtzetten van loodslabben. Het ongeschikt maken dient uitgevoerd te worden in de actieve periode van vleermuizen, globaal lopend van 1 april tot 1 november, en bij een avondtemperatuur van minimaal 10°C. Vanwege het broedseizoen voor de huismuis en de gierzwaluw zal het ongeschikt maken van de bebouwing uitgevoerd worden tussen 1 september en 1 november. De exacte werkwijze wordt ter plaatse beoordeeld en begeleid door de ecologisch begeleider.

6.4 Controlerondes

Omdat het vleermuisonderzoek slechts een momentopname betreft en vleermuizen opportunistisch kunnen zijn ten aanzien van de keuze van hun verblijfplaats, wordt na afloop van het ongeschikt maken van de woningen een controleronde uitgevoerd. Hierbij wordt met behulp van batdetectors tijdens het uitvliegmoment gecontroleerd of er bij de bekende verblijfplaatsen en de directe omgeving ervan, uitvliegende vleermuizen aanwezig zijn. Indien noodzakelijk worden door de ecologisch begeleider, op basis van deze controleronde, aanvullende maatregelen voorgesteld.

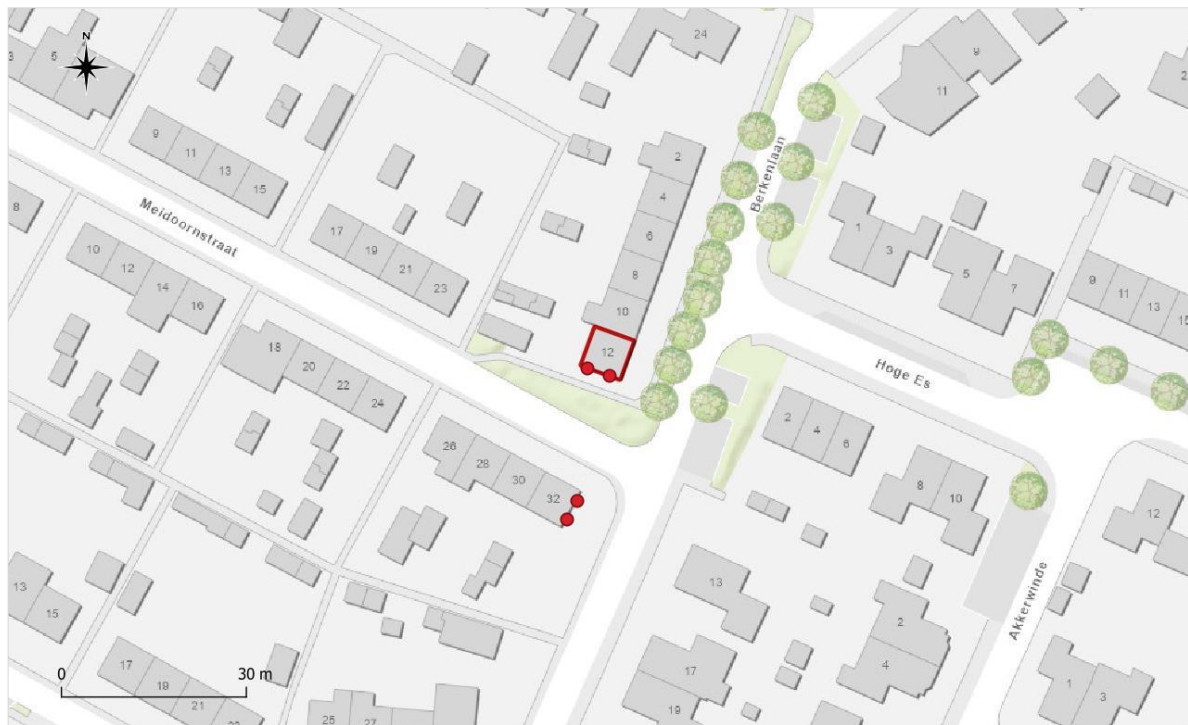
6.5 Duurzame maatregelen in nieuwe situatie

Vleermuizen

De te renoveren woningen op de planlocatie worden permanent geschikt gemaakt als zomer- en paarverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis door het inbouwen van 4 vleermuiskasten. De kasten die hiervoor toegepast worden zijn van het type VMPM1 van Unitura, of vergelijkbaar (figuur 6.3). De exacte locaties van de inbouwkasten moeten nog worden afgestemd met de initiatiefnemer. Het inbouwen van de kasten zal onder ecologische begeleiding van een ter zake kundige plaatsvinden. In figuur 6.4 is aangegeven waar de inbouwkasten in de muur gemetseld kunnen worden. De foto's van de inbouwkasten zullen in het logboek worden vermeld en later aan het bevoegd gezag worden verstrekt.

Figuur 6.3 Inbouwkast van het type VMPM1, van Unitura.

Figuur 6.4 Locaties van de permanente voorzieningen in de toekomstige situatie voor de gewone dwergvleermuis (rode stip).

7 SAMENVATTING

Econsultancy heeft in opdracht van Reimarkt een activiteitenplan opgesteld in het kader van de Omgevingswet, ten behoeve van de voorgenomen renovatiewerkzaamheden aan de Berkenlaan 12 te Hengelo.

De volgende onderzoeksvragen zijn beantwoord:

- Welke beschermde soorten zijn in het plangebied aanwezig?
 - Gewone dwergvleermuis.
- Welke functie heeft het plangebied voor de soorten?
 - Voor de gewone dwergvleermuis zijn 1 zomer- en paarverblijfplaats aanwezig.
- Wat is de omvang en duurzame staat van instandhouding van de bij de ingreep betrokken populaties van beschermde soorten?
 - Een zomer- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis die deel uitmaakt van een lokaal netwerk van verblijfplaatsen. De staat van instandhouding is niet in het geding.
- Blijft de functionaliteit van de rust- en voortplantingsplaatsen behouden?
 - Door het aanbieden van tijdelijke maatregelen, het ongeschikt maken van de bebouwing voorafgaand aan de werkzaamheden en het uitvoeren van de werkzaamheden onder ecologische begeleiding om de nieuwe situatie geschikt te maken, blijft de functionaliteit ten allen tijde behouden.
- Welke eigenschappen van het gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?
 - Een zomerverblijf van de gewone dwergvleermuis.
- Hoe groot wordt het succes van de te nemen maatregelen ingeschat?
 - De te treffen maatregelen zijn conform het voor de gewone dwergvleermuis opgestelde, kennisdocument (BIJ12), en zijn daarmee voldoende bewezen effectief.
- Welke maatregelen moeten getroffen worden om aan de zorgplicht te voldoen?
 - Voor een zomerverblijf van de gewone dwergvleermuis worden 4 tijdelijke mitigatie gerealiseerd gevolgd door 4 permanente voorzieningen.
 - Alle kritische werkzaamheden worden onder ecologische begeleiding uitgevoerd en er wordt zorgvuldig gehandeld.
- Zijn er voor de streng beschermde soorten geen meer bevredigende oplossingen?
 - Er zijn geen alternatieve mogelijkheden voorhanden.
- Welk wettelijk belang is er waardoor de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd?
 - Het betreft het belang van volksgezondheid en openbare veiligheid.

Econsultancy
15 januari 2024

Geraadpleegde bronnen

BIJ12 (2023a). Kennisdocument huismus. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/02/Kennisdocument-Huisumus-versie-2.1-februari-2023.pdf>

BIJ12 (2023b). Kennisdocument gierzwaluw. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/07/Kennisdocument-Gierzwaluw-2.0-juli-2023.pdf>

BIJ12 (2017c). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf>.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van <https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol>.